

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
 Abonamente pentru ANSTRO-UNGARIE
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr. de Duminică 4 cor. pe sr.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr. de Duminică 8 fr. pe an.
 Se prenumeră la toate ofi-
 cile poștale din întreaga țară
 afară și la d-nii colecători.
 Abonamentul pentru BRAȘOV:
 Administrația, Piața mare
 lângă Inului Nr. 30. etagiu
 I. Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusul acasă: Pe un an 24
 cor., pe șase luni 12 cor., pe
 trei luni 6 cor. — Un esem-
 plar 10 bani. — AȘA! abona-
 mentele, cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 143.

Brașov, Sâmbătă 4 (17) Iulie

1909.

„Incidentele“ dela Sinaia.

I.

(o) De câteva zile presa maghiară tună și fulgeră într'un mod neobișnuit de vehement, căutând să producă în sufletele cetitorilor săi o nouă agitație nebună în contra României și în genere în contra poporului românesc.

S'ar fi întâmplat adecă — așa spun ziarele maghiare — două incidente extraordinare cu ocaziunea vizitei A. S. I. și R. arhiducele Francisc Ferdinand la Sinaia, prin cari prestigiul statului maghiar a fost într'un mod ne mai pomenit terfelit și batjocurit. Niște studenți din România, în ura lor „barbară“ față de tot ce e maghiar, ar fi rupt și călcat în picioare steagurile maghiare arborate pe unele edificii particulare din Sinaia, iar drept răspuns la această „terfelire mișelească“ a colorilor oficiale ale statului maghiar, arhiducele a primit în aceeași zi în audiență pe trei delegați ai Românilor transilvăneni stabiliți în România, în frunte cu faimosul Aurel C. Popovici, autorul faimoasei replici și a și mai faimoase opere „Gross-Oesterreich“, cu cari Alteța Sa I. și R. s'ar fi întreținut despre soarta Românilor din Ungaria, promițându-le tot concursul său înalt.

Comentând aceste două incidente de o „extremă gravitate“ ziarele maghiare s'au întrecut și se întrec în atacuri contra României și a poporului român, ba chiar și-n contra persoanei arhiducelui și a soției sale, deși deja a doua zi după pretinsele incidente, aceste au fost reduse în mod oficial la adevărata lor valoare, adecă la nimica toată. Ba ce e mai mult, unii dintre cei mai infierbântați șovinști 48-ști în spaima sau furia lor au cerut telegrafic președintelui dietei Iusth și prim-ministrului Werkerle convocarea parlamentului, dacă

în 24 oare nu va fi sosit o desmințire categorică...

Noi, cari cunoaștem îndeajuns astfel de isbucniri pătimase, n'am rămas surprinși cetind elucubrațiunile foilor maghiare și n'am rămas mai cu seamă pe motivul, că aflându-ne în dricul verii, știm, că în acest anotimp creșterii scribilor și șovinștilor evreo maghiari sunt mai infierbântați ca de altădată, deși răcoarea neobișnuită din zilele aceste ar fi putut influența în mod mai calmant asupra fantasei infierbântate a gazetarilor maghiari. Stând astfel lucrurile, n'am dat până acum o importanță mai deosebită acestei furii caniculare, înregistrând simplu vocile foilor maghiare, și am așteptat în liniște desmințirile oficiale și informațiunile noastre particulare, cari — după părerea noastră, — trebuiau să urmeze negreșit resfrind minciunile și calumniile mizerabile, din cari presa maghiară și-a făurit o nouă armă în contra României și Românilor din Ardeal, ațâțând poporul maghiar în contra noastră.

Având acum desmințirile amintite la mână, vom arăta rând pe rând modul detestabil, în care au fost exploatate niște pretinse „incidente“ în contra Românilor, și vom scoate la iveală adevăratul motiv al acestei campanii infame a ziaristice maghiare.

Trecerea Alteței Sale I. și R. și a soției sale prin Ungaria și vizita înalților oaspeți la Sinaia a produs în sânul poporului român din Ardeal și Ungaria o viuă bucurie, — un fapt care nu poate surprinde pe nimeni, căci el se explică prin alipirea străbună și neclintită, care o nutrește poporul nostru față de ori ce membru al dinastiei Habsburg. În numeroase localități, unde s'a aflat despre trecerea trenului imperial, Români s'au grăbit în haine de sărbătoare să iasă la gări, ca să facă manifestațiuni o-

giale și de dragoste înalților oaspeți. Manifestațiunea aceasta atât de nevinovată și permisă în ori ce țară liberă n'a fost pe placul stăpânirii noastre și a fost oprită. Liniile ferate au fost păzite de jendarmi și polițiști, iar gările au fost evacuate cu forța, astfel că înalții oaspeți, cari ar fi dorit poate să audă măcar din 50 în 50 kilometri câte un strigăt de „Trăiască“, au trebuit să se mulțumească cu priveliștea penelor de cocoși și uniforme, cari li se infățișau din gară în gară.

Să fi fost luate aceste măsuri pentru evitarea vre-unui „atentat“ plănuț în contra înalților oaspeți, nu putem crede, căci ar fi ridicol a se presupune ca pacinicul și dinasticul popor român și sas din Ardeal să viseze măcar astfel de lucruri. Să fi fost luate aceste măsuri la dorința expresă a Arhiducelui moștenitor? — iarăși e greu de crezut. Prin urmare există numai o singură explicație, și anume, că stăpânirea a voit cu ori ce preț, să împiedece ori ce manifestație omagială și de bucurie a naționalităților și în deosebi a Românilor față de viitorul împărat și rege.

Deodată se întâmplă însă pe linia Sighișoara—Brașov un lucru neobișnuit. O piatră aruncată în apropierea comunei Daneș asupra trenului princiar, a spart un geam al vagonului de durmit... Faptul acesta a fost de-ajuns, ca biroul de corespondență ungar să comunice în lung și lat, că asupra trenului princiar s'a săvârșit un atentat cu pietrii în apropierea comunei Daneș, care e locuită „în majoritate covârșitoare de Români“.*

Deși nu direct dar indirect poporul pacinic românesc al comunei

* După ultima statistică oficială maghiară comuna Daneș e locuită de 47 maghiari, 294 Români și 1229 Sași, prin urmare se vede cât de colosală tendințiozitatea informațiunilor foilor maghiare. — N. R.

Daneș a fost prezentat în fața lumii în mod tendențios și fără nici o cercetare prealabilă ca autorul acestei întâmplări. După alte douăsprezece oare, aceleași foi cari au învinovățit pe Români de acest „atentat“, au înregistrat stirea, că întreaga întâmplare se reduce la o „copilărie“ și că făptuitorul a fost deținut. Cine a săvârșit însă această „copilărie“ și cine a fost „deținut“ — nu se știe până azi. Suntem însă convingși, că dacă nenorocitul acela ar fi fost un flăcău de Român, foile maghiare ar fi făcut un tărăboiu nemaipomenit.

Aceste au fost antecedentele „incidentelor“, cari s'au întâmplat în Sinaia. Despre aceste într'un articol viitor.

Privitor la primirea delegației ardelene de către Arhiducele Francisc Ferdinand, d-nii Dr. Ioan Scurtu, Dr. Dumitru Popovici și Nicolae Mircea, membrii acestei delegațiuni desmint categoric și integral știrile unor ziare cu privire la pretinsele declarațiuni politice ale Arhiducelui și cu privire la dificultățile pe cari delegația ar fi avut să le întâmpine din partea legațiunii anstro-ungare. Exact este toemai contrarul: *legațiunea austro-ungară a fost de o corectitudine și amabilitate ireproșabilă, iar declarațiunile Arhiducelui s'au mărginit la aprecierile manifestațiunilor de omagii ale Românilor din Austro-Ungaria stabiliți în România.*

Ministrul Apponyi și cursurile dela Vălenii-de-Munte. Ministrul Apponyi a dat zilele trecute un nou ordin tuturor direcțiunilor de gimnazii, spunând că orice elev de gimnaziu, care ar voi să ia parte la cursurile dela Vălenii-de-Munte va fi exclus din toate școlile din Ungaria. Precum știm, până acum un asemenea ordin se dăduse numai pentru studenții universitari.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Pagini răslețe.

— Soarta lucrărilor științifice românești. —

(Fine.)

4. Pretinsul motiv al acestui fenomen, motiv căutat în neuniformitatea distribuției materiei gazoase, nu se poate admite: bine știind, că la un corp gazos ori lichid neuniformitatea în distribuția materiei nu se poate susține permanent, decât cel mult momentan.

5. Rotațiunea excesiv de încaută a Soarelui și în sine neuniformă: mai rapidă la ecvator, mai mică spre poli.

6. Revoluția rapidă a sateliților lui Marte și a inelului intern al lui Saturn.

7. Escenricitățile orbitelor planetare.

8. Densitatea și temperatura corpurilor planetare.

9. În sistemele stelelor duble și multiple: excentricitățile orbitelor și raportul masei excluz posibilitatea originii comune a stelelor.

10. Cumulii și nebuloasele nu manifestă nici ele vr'o față din transformările presupuse în teoria lui Kant-Laplace.

Ori-căți s'ar încerca să explice aceste neregularități, ca simple excepțiuni ale unei reguli generale: excepțiile sunt totuși prea multe și prea grave.

Pentru explicarea neforțată a multor fenomene de acest gen, d-nul Corbu relevă rolul perturbator, ce-l poate esercita asupra atracției alor două corpuri un al treilea corp și statoroeste *teoria capturării* în evoluția sistemului solar și a universului sideral.

Deplasarea liniei apsidelor (axelor celor mari ale orbitelor) e o urmare a trecerei corpului prin un mediu rezistent, iar escenricitatea e o măsură a acestei rezistențe, în felul că excentricității mai mari îi corăspunde o rezistență mai mică și invers.

Rotațiunea corpurilor e cauzată de căderea piezișe sau frecarea tangențială a altor corpuri. Căderea sau frecarea fac incandescente corpul și-l pun în rotațiune, care se propagă pe încetul dela ecvator spre poli.

Iată chintesenta paginelor 25—32 (ed. 1907)!

Și acum, ilustre redacții de publicații științifice române, cari n'ați auzit până azi de „Nova teorie cosmogonică“ a unui Român pârilit, decât cel mult din scriselile d-lui Hepites, puteți rămânea surprinse de cercetările savantului „american“ (dela V. S. Naval Observatory, Mare Island, California) T. J. J. See, al căror rezultat, comunicat în 10 Ian. 1909 și publicat în numărul 4308 al revistei „Astronomische Nachrichten“, iată-l, în traducere verbală:

»Dacă în lumina teoriei, care admite

formațiunea orbitelor sub efectul secular al rezistenței, examinăm cu atenție sistemul nostru solar, vom afla destule fenomene, cari confirmă existența unui astfel de mediu în sistemul nostru:

1. Mișcarea rapidă a lui Fobos, satelitul interior al lui Marte, care a fost împins aproape de planetă, încât azi își execută revoluția în mai puțin de o treime a duratei de rotație a planetei.

2. Faimoasa inegalitate în mișcarea celor trei sateliți interiori galileeni ai lui Jupiter, ceea-ce provine, fără îndoială, din existența unui mediu rezistent, cum a remarcat de altmintreli și Laplace în 1796. Remarcarea sa, asupra acestui punct, e tot așa de valabilă, tot așa de probantă, ca nu știu ce teorie ivită în zilele noastre.

3. Mișcarea rapidă a inelului intern al lui Saturn, care întrece pe departe rotațiunea axială a planetei. Acest inel, după toată evidența, nu a putut fi niciodată detașat din planetă, ci e o simplă rămășiță a unei mase mult mai mari de praf cosmic, care a fost absorbit în formațiunea masei lui Saturn.

4. Faptul general, că orbitele sateliților sunt rotunzite și devin din ce în ce mai circulare, pe măsura în care ne apropiem de planete, confirmă capturarea acestor corpuri într'un mediu, care era mult mai des spre centru.

5. Mișcarea retrogradă a satelitelui Phoebe al lui Saturn și a satelitelui al

optelea al lui Jupiter se poate explica în acelaș mod, prin capturarea acestor corpuri.

6. Orbitele asteroizilor s'au adunat în pozițiile lor actuale sub acțiunea lui Jupiter și a unui mediu rezistent.

7. Extrema circularitate a orbitei lui Neptun este o indicație clară, că această planetă s'a mișcat timp îndelungat prin rezistență nebulară. Prin urmare, e foarte improbabil, că sistemul nostru se termină cu Neptun. După toată probabilitatea, sunt încă multe planete dincolo de limitele actuale ale sistemului nostru, dintre cari pot fi descoperite mai multe.

8. Accelerațiunile ecvatoriale remarcate pe globurile Soarelui, Jupiter și Saturn se pot explica prin căderea de materie mișcându-se în turbiloane în jurul acestor corpuri.

9. O nebuloasă spirală a dat naștere sistemului solar. Nebuloasele spirale, la rândul lor, se formează prin întâlnirea alor două sau mai multe curențe de praf cosmic.

Aceste sunt punctele principale din faptele relevate de See, ca neputându-se explica prin teoria lui Kant și Laplace.

Acum, cititorule nepreocupat de teorii cosmogonice, judecă dacă studiul lui See nu prezintă multe analogii cu al d-lui Corbu. Dacă și-ar rămânea oarecare îndoială, domolește-o îndată. Într'o telegramă trimisă în 11 Mai 1909 și publicată în

**Improprietarile țărănești
în România.**

II.

Adevărul asupra improprietarilor.

Adevărul asupra improprietarilor este însă cu totul altul. El este arătat într-o lucrare oficială, publicată acum două-trei săptămâni de ministerul domeniilor, și al cărei titlu este: „Rezultatele date de legile din 1881 și 1889 pentru vânzarea moșurilor statului în loturi mici“.

Lucrarea aceasta este foarte prețioasă. Ea distruge pentru totdeauna legendele false și prejudecățile interesate cu privire la improprietăți. Ea arată un lucru simplu și care de alt-fel este știut de când lumea; anume că țaranul ține la bucată lui de pământ ca și la viața lui și că nu o dă cu nici un preț din mână.

Introducerea lucrării este iscălită de domnul Anton Carp, ministrul agriculturii și al domeniilor. D-l Carp este un partizan al arendării și nu al improprietății. Critica ce face legilor din 1881 și 1889 se resimte de această preferință. D-l Carp spune că legile aceste au fost „incomplete și neprevăzătoare“ și regretă că legea din 1889 a suprimat „obligățiunea impusă de legea din 1881 țăranilor cumpărători de loturi de a vârsa la cumpărare o parte din preț“. Critica d-lui Carp este însă parțială, pornită dintr'un spirit preconcept și desmintită până la evidență chiar de cifrele, pe cari le dă d-sa. Cifrele, — mă grăbesc să o spun — sunt îndreptățite cea mai strălucită a principiului și a politicii de improprietăți, așa cum s'a stabilit la 1864.

Să le cerem și noi puțin.

Pe temeiul legii de vânzare din 1881, — care cerea țăranilor un avans — s'au vândut în total 39526 hectare la 8402 săteni, iar în vîntura legii din 1889 și următoarele, cari nu cer avans, s'au vândut, până la sfârșitul lui 1907, 518.588 hectare la 104.296 țărani. În total s'au vândut 555.114 hectare la 112.697 țărani.

D-l Anton Carp a voit să știe, care a fost rezultatul acestor improprietăți și ce au făcut țaranii cu pământul vândut. Ancheta ce a întreprins a fost, după cum ni se asigură, foarte amănunțită și serioasă.

Nu vom reproduce, natural, mulțimea de cifre, de care e plină lucrarea oficială, deși suntem tentați la aceasta, de oare-ce toate dovedesc aserțiunile noastre. Vom face ceva mai bun; vom da un tablou general, întocmit după numeroasele tablouri

»Astronomische Nachrichten« No. 4323, profesorul See anunță, că i-a succes să demonstreze riguros, că *toți sateliții au fost capturați*. Demonstrațiunea va apărea în curând, decumva nu a apărut în zilele aceste.

În acest punct analogia e așa de frapantă, încât ori un autor, ori altul, ar putea fi învinuit de plagiat. Și ca Români neași, ce sunt unii corifei intelectuali de ai noștri, — nu admit odată cu capul, ca un Neamț — și încă din America — să fie mai pe jos de un pârliit de Român — și încă »neastronom«, din Bistrița. Ergo. Românul a plagiat.

Noroc, că »neastronomul« român și-a publicat broșura în 1903, iar astronomul american își anunță demonstrația abia în 11 Mai 1909.

De aici nu urmează însă, ca acest din urmă să fi plagiat, la rândul său, pe Român.

Aceleași idei pot răsări, simultan, din mai multe capete și See a ajuns la rezultatul anunțat plecând din premise și cu rezonanțe diferite de ale d-lui Corbu.

E probabil însă, că See a avut cunoștință de cercetările d-lui Corbu, din edițiile germane, în cari a apărut »Noua teorie cosmogonică«.

Geogăiu, 6 Iulie 1909.

Gavr. Todica.

mari și mici ale d-lui Carp, care va cuprinde pe scurt, în cifre proporționale: la sută, toate rezultatele anchetei ministerului agriculturii.

Ceea ce e interesant de știut pentru a cunoaște rezultatul improprietarilor este:

1. În ce măsură s'au instrăinat sau arendat de țărani loturile cumpărate de ei;

2. Cine sunt proprietarii loturilor;

3. Pe ce termen s'au arendat loturile și

4. Care este situațiunea din punctul de vedere al plății ratelor, datorite statului prin vânzare.

Răspunsul la toate aceste chestiuni îl găsim în cifrele cari urmează:

Rezultatul improprietarilor din 1881 și 1889.

1. Din 100 hectare cumpărate de țărani.

85.16% întindere muncită de țărani cumpărători.

11.14% întindere arendată de țărani cumpărători.

2.38% întindere arendată de percepători.

1% întindere vândută de veci.

0.14% > donată.

0.08% > dată în anticreză.

0.08% > părăsită.

0.02% > crotopită.

2. La 100 de ținători de loturi sunt:

83.2% țărani agricultori.

3.50% cărciumari.

0.2% percepători.

3. Din 100 loturi arendate au fost pe timp de:

1 an 28.6%

2—5 ani 51.3%

6—10 > 9.2%

10—20 ani 5.6%

Peste 20 de ani 0.3%

Nu se cunosc anii 5.0%

4. Din 100 deținători de loturi:

49.24% sunt în curent cu plata ratelor;

36.98% au mai puțin de patru rate semestriale întârziere.

13.78% au mai mult de patru rate semestriale întârziere.

Cifrele de mai sus dovedesc că rezultatele improprietarilor sunt admirabile. Din 100 de hectare cumpărate, peste 85% sunt cultivate de țărani cumpărători, numai 1% e vândută, deși constituția și legile prevăd inalienabilitatea și abia 13.52% din loturi sunt arendate. Proporția cea mică de arendări și proporția cu desăvârșire de neglijat, de vânzări, arată cât de mult ține țaranul nostru la pământul lui. D-l Anton Carp nu e însă mulțumit, voind să găsească cu orice preț cusur improprietarilor, d-sa talmăcește și restălmăcește proporția cea mică de 13.25% arendări, din care 2.38% arendate de percepători și o prezintă ca și cum ar fi așa de însemnată încât ar compromite legile din 1881 și 1889. Observațiunile d-lui Carp sunt unilaterale. D-sa neglijează să arate că 85.16% din întinderea cumpărată este lucrată de înșiși țărani și că chiar cele 13.52% arendări sunt pe termen scurt, după cum arată cifrele de sub Nr. 3. Țăranii, nevoiți să arendeze, nu și închiriază pământul pe vreme îndelungată. Aproape 80% din loturile arendate nu sunt decât pe cel mult 5 ani și numai 9.20% arendări sunt până la 10 ani.

De asemenea plata ratelor către stat este surprinzător de regulată, deși prin legile din 1889 și următoarele, prețul loturilor, împreună cu dobânzile și amortismentele este foarte urcat. Astfel numai 13.78%, dintre țărani deținători de loturi sunt în întârziere cu 4 sau mai multe rate semestriale. Aceasta este încă o dovadă, că țărani se străduiesc din răspunderi ca să-și ție bucată de pământ vândută și pe care o plătesc cu prețuri foarte urcate.

Vasile M. Coghăniceanu.

Retragerea cancelarului Buelow. Împăratul Wilhelm a adresat alaltăeri principelui de Buelow o scrisoare autografă, zicând că regretă mult hotărârea principelui de a-și da dimisia. Scrisoarea zice între altele: Deși mă costă mult să renunț la experiența d-voastră dovedită în girarea a-facerilor imperiului și statului și să desnod legăturile de cooperare pline de încredere, cari m'au legat de d-voastră atâția ani de zile, am crezut totuși, ținând compt de motivele importante ce le-ați invocat, să nu refuz mai multă vreme a satisface o dorință exprimată cu atâta înzistență de d-voastră, dar inima mea mă împinge a vă exprima mulțumirile mele cele mai călduroase pentru devotamentul, și abnegarea cu care ați corespuns în diferite funcțiuni ale carierei d-voastră de onoare atât de prosperă în servicii eminente aduse strămoșilor mei și patriei... Dumnezeu să vă dea, după o viață atât de frumos împlinită, încă mulți ani de fericire neturburată. Conferindu-vă, ca semn vizibil al mulțumirii, recunoștinței și iubirii mele înaltul ordin al Vulturului Negru cu briliante, rămân al d-voastră mult afecționat și recunoșcător împărat și rege, Wilhelm.

Deodată cu primirea demisiunii cancelarului Buelow ministrul oficial al Germaniei publică decretul de înlocuire al lui Buelow prin Bethman Holweg. Noul cancelar e numit și ministrul președinte al Prusiei. Delbrück e numit ministru secretar de stat la interne și locțiitor de cancelar. Ministru de comerț e numit Sydow; ministru de finanțe e numit Wermuth. Ministrul de culte a fost numit președintele din Brandenburg Von Troil zu Soltz. În locul lui a fost numit subsecretarul de stat von Loebel.

Un acord anglo-german. Uniunea membrilor societății internaționale de arbitraj și pace cu sediul în Londra a adoptat o rezoluțiune cerând, ca guvernul englez să se pună de urgență în contact cu guvernul german în scop de a face să încezte concurența ce se vădește în construcțiunea flotelor de război, stabilindu-se între aceste puteri un acord cordial analog cu cel, care a fost încheiat între Anglia și Franța.

Proiectul obligativității serviciului militar în Anglia. Camera Lordilor a respins cu 123 voturi contra 103 propunerea lordului Roberts, tinzând la introducerea obligativității generale a serviciului militar pentru armata teritorială. Adunarea a adoptat însă amendamentul propus de d. Northassm Berland recunoscând în general necesitatea de a se avea o puternică armată teritorială.

Presă maghiară și vizita la Sinaia.

Presă maghiară de toate colorile continuă să se ocupe cu preținsele »incidente« dela Sinaia.

»Az Ujság« sub titlul de »Perfidia din Sinaia« relevă »insulta« adusă steagului maghiar, precum și audiența d-lui Popovici, (pe care-l confundă cu Aurel Popovici N. R.) la prințul moștenitor austriac. Ziarul citat spune că cei admiși în audiență și-au ajuns scopul pe cale indirectă. Ce n'au putut dobândi aici, în Ungaria, au obținut în România ca să înșele buna credință a prințului moștenitor. »Az Ujság« descrie apoi eminenta personalitate a prințului Ferdinand, arată, ce caracter bărbătesc a dovedit el, când s'a înșurat.

Trecând la convingerile lui politice, ziarul unguresc spune, că s'a lăsat vestea că el vrea să o rupă cu politica ungurească, căci nu-i iubește pe Unguri. Adevărul este că și naționalitățile caută să se razime pe el, cum caută aceasta și celelalte partide politice ungurești. Dar naționalitățile n'au nici un motiv, care să le îndrituiască, să aibă asemenea speranțe. Numai coalițiunea, care e încă la putere, a putut lăsa să se ivească astfel de fenomene ce explică pentru ce în politica internă, au crescut pretențiile naționalistilor. După cum stau lucrurile acum, lumea e desorientată atât în lăuntru cât și în afară asupra intențiilor prințului de coroană, care e zugrăvit ca un inamic al Maghiarilor; ilustra sa personalitate ar părea că e o lampă luminoasă, în jurul căreia zbărnăie, dând țărcoale vertiginoase, fluturii de noapte ai naționalităților.

»Pesti Nopt« într'un articol intitulat »Popovici și Moștenitorul Tronului« scrie: »Ne găsim într-o situațiune imposibilă ce de altmintrele durează de ani de zile, în restimpul căreia națiunea primește

la palme de la propriul său Prinț Moștenitor. Ca să mai suferim picioare în spate și de aici înainte, nu mai e de tolerat. Și mai puțin de tolerat este, ca la locurile competente să nu se releve insultele aduse țării. Primirea lui Popovici de către moștenitorul tronului austro-ungar e o eroare mare, care nu s'a mai văzut de mult. Ce va zice despre ea majoritatea parlamentară?«

»Magyarország« publică un articol de fond intitulat: »Excursiune la Sinaia« și în care spune între altele: »Știm prea bine că în România nu există simpatie și dragoste pentru națiunea noastră maghiară, căci prea lesne se cred acolo călătorii mincinoase ale agitatorilor d'aici, cu toate că Românii din regat au posibilitatea de a se convinge că toate plângerile împotriva noastră sunt nefondate. Nu există altă țară, în care cetățenii să se bucure de o asemenea egală îndreptățire ca la noi. Cu toate acestea însă plângerile și minciunile găsesc un răsunset în România, căci toată agitația nu are alt scop decât alipirea Transilvaniei la România. În ce privește primirea deputației Românilor transilvăneni, Arhiducele de sigur a fost rău informat și îndus în eroare de către sfetnicii săi. Pentru insultarea steagului nostru, cerem satisfacție deplină.«

»Magyar Hirlap« se folosește de acest incident spre a face o eșire contra lui Iusth. Ziarul cere să se introducă o politică severă cu privire la naționalități.

Incheierea anului școlar la școlăle noastre.

Despre festivitatea încheierii anului la școlăle noastre am primit următorul raport, pe care din lipsă de spațiu l'am putut publica de-abia în numărul de astăzi

Brașov, 12 Iulie n.

Incheierea festivă a anului școlar la gimnaziul rom. gr. or., la școala comercială sup. rom. și la școala reală din Brașov s'a ținut Duminecă în 28 Iunie v. a. c

După serviciul divin oficial la biserica Sf. Nicolae și după cetirea rugăciunilor prescrise la astfel de ocaziuni, publicul numărös, care a asistat la serviciu împreună cu corpul profesional și cu elevii școlălor, au plecat într-o imponantă procesiune la gimnaziu în sala festivă, unde a avut loc serbarea încheierii anului.

Serbarea din anul acesta a fost mult înălțată prin faptul, că absolenții de acum zece ani ai școlăi comerciale, în urma unui frumos legământ încheiat în vara anului 1899, și-au dat întâlnire la festivitatea încheierii anului școlar 1908—9. A fost un moment înduioșător, dar tot deodată înălțător de inimă, văzând în drumul spre biserică și la reînțoarcere alături de profesorii și elevii școlălor pe acei elevi de odinioară, astăzi bărbați formați și luptători vrednici pentru înaintarea neamului nostru, cari și-au ținut de o sfântă datorință să revadă școala și pe profesorii lor de odinioară, adăpându-se din nou la isvorul neseecat al culturii și iubirii de neam și limbă.

Festivitatea în sala gimnaziului s'a început la orele 10³/₄. Erau de față pe lângă un public numărös, reprezentantul eforiei școlăre, d-l Dr. V. Saftu, apoi profesorii școlălor în frunte cu directorii, iar în fața mesei prezidiale ocupaseră loc foștii elevi ai școlălor în număr de 10. Erau d-nii: V. Babi, cassar la »Bihoreana« Oradea-mare, Nic. Căldărea, contabil »Albina« Sibiu, Nic. Crăciun, notar Tohanul-vechiu, I. Coman, preot Sita-Buzău, Andrei Clivciu cu soția Elena, contabil Dorna-Vatra, Bucovina, Dumitru D. Eremie, mare proprietar România, Epurenii, Dumitru Hanciu, proprietar de cherestea în Turnu-Măgurele România, Ionel Ovesea, mare proprietar Cernatu-Săcelelor, Ioan Peteu-Căpălanescu, fabricant Brașov și I. Rebeaga contabil »Albina« Sibiu.

De pe galeria sălei unde erau postați toți elevii școlălor, corul școlărilor, sub măiastra conducere a d-lui prof. de muzică G. Dima, a executat frumoasa rugăciune »Ingerelul«. După această rugăciune a urcat tribuna directorul școlăi com., d-l prof. Arseniu Vlaicu, rostind un discurs mai lung ocazional.

Oratorul a arătat mizeriile, cu cari au a se lupta instituțiile noastre culturale, în deosebi școala comercială, a arătat jertfele cele mari ce le aduce poporul brașovean pentru ele, adăugând, că cu toate acestea, între absolenții acestor școlă, fiii din acest popor sunt corbi albi, a arătat reformele cari trebuiesc făcute și mizeriile împreunate cu acestea, și că toate acestea sunt a se face numai de tinerime. Se adresează în fine către absolenții de

acum 10 ani ai acestor școale și le pune la inimă starea școalei, care le-a dat lumină și viață, arată în fine mijloacele prin care s'ar putea ajuta, făcând chiar și un mic calcul, documentând cu cifre situația viitoare a școalelor, la care s'ar putea ajunge pe lângă puțin spirit de jertfă, însuflețire pentru un ideal și recunoștință față de binefăcătorii și li roagă pe toți cei de față, dacă vor găsi de bune ideile d-sale, a-le împărtăși și altora, pentru binele școalelor.

După discursul d-lui A. Vlaicu, d-l V. Babi, unul din absolvenții anului școlar 1899, a răspuns în cuvinte bine simțite, asigurând pe directorul școlii comerciale și pe întreg corpul profesoral, că cuvintele rostite de pe tribuna festivă, nu au sunat în deșert și că absolvenții școlii comerciale vor înzista din toate puterile lor și pe lângă alții, ca aceste idei fapt implinit să se facă. Aplauze călduroase au subliniat cuvintele însuflețitoare ale d-lui V. Babi.

După acestea d-l părinte Dr. V. Saftu, împreună cu d-l director subst. G. Chelariu au împărțit premiile și anume s'au distribuit 1 premiu de moralitate, fiind numai unul de felul acesta, 9 premii, la elevii pur eminenți și 2 premii de muzică, iar de încheiere corul studenților a cântat »Imnul unirii«.

Cu acestea festivitatea s'a încheiat, iar domniile absolvenți au mers împreună cu membrii corpului profesoral al școlii comerciale la banchetul aranjat la »Casa de tir«. Aici după ce s'au rostit mai multe discursuri, domniile absolvenți pentru a dovedi, cât de simțite au fost cuvintele fostului d-lor director au și semnat în favorul școlii comerciale suma de 2600 coroane, făcând din nou legământ ca după 10 ani să întrunească, pe toți abvenții acestei școli la jubileul ei de 50 de ani dela înființare.

După banchet au plecat toți foștii colegi împreună cu unii pretini, la locuința fostului lor coleg în Cernatu-Săcelelor, d-l I. Ovesea, unde au fost primiți și ospătați cu o deosebită amabilitate de d-na casei și unde au petrecut frățește până în zori de zi, când apoi cu toții luând trenul au plecat la Sinaia, pentru a asista la festivitățile aranjate din incidentul vizitei Principelui de coroană austro-ungar, Francisc Ferdinand, la curtea regală română.

STIRILE ZILEI.

— 3 Iulie v.

P. C. S. părintele protosinel Dr. Traian Ios. Badescu, nou alesul episcop al Caransebeșului a plecat la Sibiu, unde se va supune examenului canonic al sinodului episcopesc, compus din I. P. S. Sa mitropolitul Meșianu și din P. S. Sa episcopul I. I. Pap, care de asemenea a plecat la Sibiu.

Archiducele mostenitor va vizita pe regele Italiei. După știri din Roma Maj. Sa va însărcina pe archiducele mostenitor ca să viziteze pe regele Italiei cu ocaziunea manevrelor armatei din Lombardia. Archiducele va fi însoțit de șeful statului major, Konrad.

Studentii din România contra ordinanțelor lui Apponyi. Duminică în 28 Iulie st. v. s'au ținut în București și Iași adunări de protestare, contra deciziei ministrului de instrucțiune Apponyi, interzicând prin un ordin ministerial studenților români de a participa la congresul cultural, care va avea loc în Iași. La adunarea din Iași a presădat A. C. Cuza, iar la cea din București I. Slavici. La cea din Iași a mai vorbit afară de A. C. Cuza și avocatul Algar Buieliu. Tot în Iași s'a mai cetit înaintea adunării și un protest a tuturor ziarelor românești, împotriva lui Apponyi.

Inscrierile la universitatea din Budapesta vor începe anul acesta din cauza congresului medical, numai la 6 Septembrie și vor ține până în 12 Sept. inclusiv. Datul de 12 Sept. căzând pe o zi de Duminică, înscrierile se vor face deci și în această zi. Conform regulamentului de disciplină, didacturii în învățământ la universități, iscărirea cursurilor la singurătii profesori are să se facă până 15 Septembrie inclusiv.

Svonurile despre un »atentat« în contra trenului archiducelui Francisc Ferdinand. Din București se anunță, că direcțiunea poliției și siguranței generale din ministerul de interne a fost informată, că Marți seara, pe când A. S. I. și R. archiducele Francisc Ferdinand trecea cu trenul imperial în apropiere de Timiș, prima stație

ungurească între Predeal și Brașov, s'au auzit patru detonături de armă. Indată ce trenul s'a oprit în gara Timiș, moștenitorul tronului austro-ungar a ordonat să se facă o severă anchetă. S'a constatat, că proprietarul Corrisiano, originar din Brăila, trăse patru focuri de pușcă, pentru a speria urșii, cari se apropie mai în fiecare seară de locuința sa. D. Corrisiano a fost arestat. Șeful poliției ungare din Predeal a plecat în localitate spre a proceda la anchetă.

Pentru fondul jubilar al »Gazetei« au mai contribuit d-l Ioan Papiu preot în Veștea 2 cor.

Pentru masa studenților români din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuții:

D-l Nicolae Stinghe catechet la școalele noastre medii în loc de anunțuri din incidentul logodnei sale cu d-șoara Octavia Pușcariu 20 cor.

Primească generosul donator sînce-rile noastre mulțămite. — *Direcțiunea școalelor medii gr. or. rom. din Brașov.*

Necrolog. În 13 Iulie n. a încetat din viață în Borgo-Bistrița *Valeriu Candale*, student în medicină, în etate de 21 ani. În mormântarea a avut loc Joi în 15 Iulie n. Odihnească în pace!

Vanzarea cărților românești oprită. Căpitanul de poliție din Orăștie împreună cu primarul sas de acolo au oprit pe colportorul țaran M. Petriș de a mai vinde cărți religioase și călindare românești în piața din Orăștie. O opreliște ilegală aceasta, deoarece M. Petriș are concesiune dela solgăbirăul său de a vinde și cărți.

Loviți de fulger. — Din Părău ni-se scrie: În 14 Iulie st. n., pe la 3 oare p. m. lăsându-se peste comuna Părău o tempestată grozavă, împreună cu fulgere și trăsnete, au fost loviți de fulger Zosim Șiulea și 2 soți din Părău, cari s'au fost pus sub o salcie lângă Valea Părăului și căzând loviți de fulger în apă au fost duși de vale, încât numai cu greu s'au putut afla cadavrele lor. Tot eri în comuna Grid a fost lovit de fulger un copil de 5 ani, în casă. Ceilalți copii s'au ascuns în pat și astfel au scăpat.

Aviz. Prin prezenta Vă facem cunoscut, că atât adunarea generală a *Reuniunii învățătorilor gr. cat. din comitatele Sătmăr și Ugocea, aparținători diecesei Gherlei* convocată pe 20 Iulie st. n. a. e. în Baiașprie, cât și petrecerea de vară contemplată cu aceasta ocaziune nu se vor ține din cauză, că magistratul orașului Baiașprie cu decisiul nrul 2472—1909 ki a revocat concesiunea referitor la închirierea salei festive a hotelului orășenesc cu motivele că: invitatările exmisse numai cu text românesc și avizul, că costumul național e binevăzut conțin o demonstrație naționalistă contra statului maghiar. Ne-find altă localitate acomodată pentru adunare și petrecere, comitetul aranjator e nevoit a amâna pe timp nedeterminat atât adunarea generală a reuniunii, cât și petrecerea de vară. Adunarea generală a reuniunii învățătorilor va fi convocată la un alt loc cu invitatii speciale. *Baia-more* la 12 Iulie 1909. Pentru reuniune și comitetul aranjator. *Constantin Lucaciu, Dr. Teofil Dragăș.*

Mare foamete între Moldovenii din Siberia. Din Chișineu se anunță că coloniștii basarabeni de pe marginea Amurului se plâng de mare lipsă din cauză că o serie întreagă de ani a fost secetă prin aceste regiuni. Până n'au mai văzut coloniștii de patru ani de zile. Mulți din ei mor de foame împreună cu familiile lor.

Zeppelin și Wilhelm II. Revista »Militärische Correspondenz« află că împăratul Wilhelm va conferi lui Zeppelin, când va veni la Berlin cu balonul, titlul de print. Wilhelm II avea de gând să acorde acest titlu lui Zeppelin încă de rându trecut, dacă ar fi reușit atunci întreprinderea proiectată.

Milliardarul Rockefeller pentru studenți. »Magdeburger Zeitung« află din New-York, că Rocketeller a mai donat 10 milioane de dolari pentru întreținerea studenților americani lipsiți de mijloace.

Agrațarea lui Siczynski. Studentul în filosofie Miroslaw Siczynski, care în 12 Aprilie 1908 a omorât prin focuri de revolver pe guvernatorul Galiției contele Andreas Potorzki, a fost agrațat de Maj. Sa, schimbându-i-se sentința de condamnare la moarte în 20 de ani temniță grea. Această știre a produs mare senzație în public. În Galiția se colportează știrea, că

soția guvernatorului Potorzki s'a întrepus mult pentru această agrațare.

Agenturi poștale nouă s'au deschis la 1 Iulie a. c. în comuna Gyúmböcsénes (Giumelciș com. Sălăgiu) de care se țin comuuele Giumelciș, Iaz, Magyarpatar, Subcetate (Váralja) și pustele Hollópatok și Korbuly; în Nagyszokond (Socond, com. Sălăgiu), de care se țin comuna Stăna (Felsőboldad) și pustele Gilvaci (Gilvács) și Huta; apoi Socănzal (Kisszokond), Cuța (Lophágy), Socond și Hodișa (Oláhodos) și pustele.

Musică. Măne, Sămbătă la oarele 5 1/2 musica orașului va cânta la promenada de jos.

Mulțămite Cu ocazia desfacerii negotului meu, aduc mulțămitele mele tuturor acelora, cari în interval de o jumătate de secol, de când a existat magazinul meu, m'au onorat cu încrederea lor. — *Salamon Eisenstein.*

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Cu 1 Iulie st. v. 1909

se deschide nou abonament pe cuartatul trei al anului, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii foaiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

ADMINISTRAȚIUNEA

Voci din public.

Brașov, 3/16 Iulie 1909.

Domnule Redactor!

De vre-o 5—6 săptămâni încoace strada noastră de pe Tocile a fost des-gropată în vreo 3 rânduri cu ocaziunea canalizării, ce s'a făcut și pe la noi, deși n'am avut nici o trebuință de această canalizare, din mai multe puncte de vedere. Cu ocaziunea aceasta, fiind strada prea strâmtă și circulația enormă, s'au făcut o mulțime pe stricăciuni pe la casele oamenilor: la păreți, la scocuri, postăvi etc. precum și la pavagiul de pe lângă case, care este făcut de proprietarii caselor, și nu de comuna politică. Toate aceste stricăciuni stau baltă în strada noastră, iar poliția n'aude, nu vede! Instalata de gaz aerian, care încă a făcut săpături și prin urmare și stricăciuni, așteaptă — bag seamă — ca să facă reparaturile cei dela canalizare, iar aceștia, — pe semne — nu vor fi void să facă reparaturile, fiindcă nu-i constrânge nime, — sau din alte motive; destul, că e foarte rău, cum e.

Astăzi de dimineață am dat cu ochii în strada noastră de doi slujbași dela canalizare (Aufseher) și i-am provocat cu cuvinte frumoase, ca să ia grămada de pietrii dinaintea porții mele, ca să pot intra cu carul în curte. Și știți ce mi-a răspuns: »că să le iau dacă îmi trebuie, căci ei mai au vreme până la iarnă«. La aceasta i-am răspuns, că să bage de samă, că eu nu sunt slugă, ci sunt proprietarul casei din cestiune, la ce mi-a reflectat, că cu atât mai vartos sunt obligat să curăț eu strada în urma lor. Acel prăpădit de slujbaș al societății de canalizare se vede că este vr'un slovac pripășit pe aici, ca să ru moară de foame în țara lui, și acum a început a-și lua nasul la purtare, pe semne pus la cale de stăpâni, în serviciul cărora se află, — și a insulta pe proprietarii contribuabili.

Cerem, deci cu înzistintă ca organele competente comunale să dea o raită pe la noi, ca să vădă cum mai stăm, în privința curățeniei și regulei de pe stradă, căci altcum, când e vorba de încasării de dare și aruncuri, nu suntem nici noi cruțați, ca și ceilalți locuitori din Brașov, mai puțin mașter tractați decât noi. Așteptăm ca cei în drept să-și facă datoria cât mai curând!

Nicolae Oancea sen.

Inv. în penziune, proprietar și membru în reprezentanța comunală.

ULTIME ȘTIRI.

București, 16 Iulie. »Minerva« de astăzi publică un articol al d-lui Dr. Ioan Scurtu, unul din delegații ardeleni primiți în audiență de A. S. I. și R. arhiducele Francisc Ferdinand, în care spune între altele următoarele:

„In memorabila audiență, care va rămânea istorică pentru Românii din Austro-Ungaria, delegațiunea a fost primită de falnicul vâstar al Casei de Habsburg, cu cea mai mișcătoare bună-voință. Alteța Sa Imperială și Regală și-a arătat profunda Sa mulțumire pentru manifestațiunile din gară ale Românilor născuți austro-ungari, a dat cea mai bine-voităre ascultare sentimentelor talmăcite de conducătorul delegațiunei și a ținut să-și exprime prea înaltele și nestrămulatele sale simpatii către Românii supuși Coroanei Habsburgilor și către statul românesc. Cu o sinceritate caracteristică numai personalităților superioare, menite să joace un rol binecuvântat în istoria neamurilor, viitorul Sveran austro-ungar a mărturisit că are știință deplină despre fidelitatea neclintită și despre dragostea Românilor austro-ungari către Casa de Habsburg și că a prețuit și va prelua întotdeauna aceste sentimente păstrate cu sfințenie, veacuri de-a rândul, și pecetluite cu jertfe crunte, de un popor întreg.

„Soarta poporului românesc de sub coroana Habsburgilor — a zis Alteța sa Imperială și Regală — îl interesează în aceeași măsură ca soarta tuturor neamurilor din monarhie.

„Prea înaltul oaspe al țării românești și-a exprimat, deasemenea satisfacțiunea și gratitudinea Sa către Majestatea Sa Regele Carol I și către statul românesc, ale căror neprețuite dovezi de iubire nu le va uita nici odată.

Budapesta, 16 Iulie. Semioficioasa »Budapester Correspondenz« publică o lungă dare de samă despre cele petrecute la Sinaia și constată că o mulțime de neexactități s'au scris prin ziarele străine. Astfel, e cu totul neadevărat că s'a rupt ori insultat stindarde maghiare. De asemenea desminte cu tărie știrea că principele mostenitor ar fi pronunțat vorbele ce i s'au atribuit, cu prilejul audienței acordate delegațiunii ardelenilor la Sinaia.

Bibliografie.

Bucolicele și Georgicele lui Vergiliu traduse de cunoscutul și apreciatul scriitor și profesor pensionar *M. Strajanu*. București I. V. Socecu. Se pot procura prin librăria *A. Mureșianu*. Prețul cor. 2.60 plus 10 fil. porto.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*. Râm.

Redactor respons: *Victor Braniscea*.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultanți

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Wällischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul Dr. Lahmann — cu toate întocm rile modene ale terapiei fizicale și dietetice; 1/2 oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă Posta și telegraf: *Maria-Enzensdorf bei Wien*.

Cu destușuri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza

= Avertisment. =

HÂRTIA DE CIGARETE AIDA ȘI BLUE-STAR

recunoscută ca cea mai bună calitate se imitează de concurență. Observați la cumpărare marca veritabilă, și nu cumpărați imitații de valoare inferioară.

La librăria „Gazetei” Brașov,
se află de vânzare următoarele:
Cărți literare apărute din editia „Minerva
Bucuresi.”

- Titu Maiorescu*, „Critice”, Volumul I, prețul 1.50 cor.
- C. Sandu-Aldea*, „P. car de Islanda” dregul 1.50 cor.
- N. Petra-Petrescu*, *Ilie Marin*, istorică pentru tinerime, localizată după nemțește. 193 pag. . Prețul cor. 1.50
- Vasile Pop*, „Domnița Viorica” roman. Prețul 2 cor. (plus porto bani) 20
- M. Salodeanu*, „Floarea Oflită”, roman. Prețul 2 cor. (plus porto bani) 20
- Ștefan Iosif*, „Credințe.” Poezii à cor. 1.50
- Em. Gârleanu-Emilgar*, „Bătrânii”, schițe din viața boerilor moldoveni 1.50
- Eugeniu Bourceanul*, „Povestiri din copilărie”. Prețul à cor. 1.50
- Vasilie C. Osvadă*, „Băncile populare din România” cu un adaus informativ. Prețul 1 cor. (plus 5 b. porto). 1.05
- Ion Manolache-Holda*, *Fete, portrete schițe și nuvele*, ediție I. 316 pag. Prețul Lei 1.50
- Vasilie C. Osvadă*, „Legea Tovărășilor”. Prețul — 50 cor. (plus 5 porto b.). 55
- M. Eminescu*, *Poesii postume*, ediție nouă, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50
- Il. Chendi*, „Fragments”. Un șir de interesante articole (informațiuni literare), și sunt o continuare a volumelor „Preludii” și „Folietone” scrise. 246 pag. Prețul Lei 2.50
- A. N. Beldiceanu*, „Chipuri dela Mahala” Conține 305 pag. Prețul cor., 1.50

Prețurile cerealelor din piața Brașov
Din 16 Iulie 1909.

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor	h.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos.	26	—
"	Grâu mijlociu	25	—
"	Grâu mai slab	24	—
"	Grâu amestecat	18	—
"	Săcară frumoasă.	14	—
"	Săcară mijlocie.	13	—
"	Orz frumos	10	—
"	Orz mijlociu	9	—
"	Ovăș frumos.	8	—
"	Ovăș mijlociu	7	—
"	Cucuruz	12	—
"	Mălaiu (meiu)	11	—
"	Mazăre.	20	—
"	Linte	28	—
"	Fasole	12	—
"	Sămânță de in	20	—
"	Sămânță de cânepă	18	—
"	Cartofi.	3	—
"	Măzărache.	—	—
1 kilă	Carne de vită	1	16
"	Carne de porc	1	40
"	Carne de oarbece.	—	96
100 kil	Său de vită prospăt	40	—
"	Său de vită topit	62	—

ANUNCIURI

(insertiuni și recl.)

sunt a se adresa subscrisorilor
administratiunii. In cazul pu-
blicării unui anunciu mai mult
se odată se face scădemânt
care creșce cu cât publicarea
se face mai de multe ori.

Administ. „Gazetei Trans.

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Iunie n. 1909.

Renta ung. de aur 4%	113.70
Renta de corône ung. 4%	93.05
Imp. câi. fer. ung. în aur 3 1/2%	82.65
Imp. câi. fer. ung. în argint 4%	82.80
Bonuri rurale croate-slavone	94.35
Imp. ung. cu premii	199.00
Losuri pentru reg. Tisei și Seghediu	142.50
Renta de hârtie austr. 4 1/10	95.75
Renta de argint austr. 4 1/10	95.95
Renta de aur austr. 4%	117.50
Renta de corône austr. 4%	95.95
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	85.55
Losuri din 1860	160.75
Acții de-ale Băncei ung. de credit 1772.—	—
Acții de-ale Băncei austr. de credit 752.—	—
Acții de-ale Băncei austro-ung.	637.25
Napoleondori.	19.04
Mărci imperiale germane	117.30
London vista	239.85
Paris vista	95.20
Neto italiene.	95.05

Cursul pieței Brașov

Din 16 Iulie n. 1909.

Băncnote rom. Cump. 18.96	Vând. 19.04
Argint român	18.80
Lire turcesci	21.40
Scriș. for. Albine 5% 100.—	101.—
Scriș. Rusești	2.51
Napoleondori.	19.—
Galbeni	11.20
Mărci germane	11.17

Atențiune!

Odăi frumoase

spre grădină din nou mobilate
sunt de inchiriat din 1 Iulie
în Strada Fântânei Nr. 23.

(8-20) **Atențiune!**

„Romana”

este titlul broșurei, care a apărut în
editura tipografiei A. Mureșianu, cu
descrierea și explicarea dansului nos-
tru de salon.

„Romana” dans de colônă în 5
figuri. *Descrișă și explicată împreună
cu musica ei, după compunerea ei
originală.* Cu-o introducere („în loc
de prefață”) de *Tunaru din Dumbrău*.
Popa. — Tipografia Aurel Mureșianu,
Brașov 1903.

Broșura este în cuart mare,
hârtie fină și tipar elegant, cu adau-
sul unei côle de note (musica „Roma-
na” cu explicări) și costa numai 2
cor. 50 bani (plus 5 bani porto-pos-
tal) pentru România 3 lei.

„Romana” se pôte procura de
la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei”
se pot face ori și cand pe timp mai
indeungat sau lunare.

Concurs.

Pentru liferarea aproximativ 350
de stânjini de lemn de fag pe seama
subsemnatei Eforii școlare să publică
prin aceasta concurs cu termin până
la 9/22 Iulie 1909.

Ofertele sunt a se înainta sub-
semnatei Eforii școlare.

Brașov, în 23 Iunie 1909.

*Eforia școalelor centrale gr.-or.
române din Brașov.*

6424-3.

Moșie de vânzare.

In comuna Panic (Pányik)
comitatul Clujului este o mo-
șie de vânzare de 176 jugăre
catastrale — fânaș și pădure.

Ofertele le primește d-nul
advocat Dr. Octavian Rusu
jurisconsultul institutului „Al-
bina” în Sibiu (Nagyszeben.)

(652,1-6.

Cruce séu stea dupla electro-magnetica

Patent Nr. 86987.

Nu e crucea lu Volta.

Nu e mijloc secret.

Vindecă și inviorează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a
acest aparat vindecă boa-

se da împrejurării, că
le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, ne-
uralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, ameteii, țituri de ureche, bătăie de in-
mă, sgârciuri de inimă, asmă, aușul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftel de mâncare, re-
ceală la mâni și la picioare, reamă, podagră, ischias, uđul în pat, influența, înșomnie, epilepsia,
circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicu-
lui se vindecă prin electricitate. — *In cancelaria mea se află atestate încurse din toate păr-
țile lumii, cari prefuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate*
Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimito banii. Unde ori-
ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că *aparatul meu nu e permis să se*
confunde cu aparatul „Volta”, de ôre-ce „Crucea-Volta” atât în Germania cât și în Austro-
Ungaria a fost oficiuș oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere omnesocut
apreciat și cerocet. Deja iestinatata crucei mele electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Prețul aparatului mic e 6 cor.
folosibil la morburii, cari nu sunt
mai vechi de 15 ani.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țers și streinătate etc.
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V/28, Strada VADÁSZ 34,
celui strada Kálmán.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provêdut cu cele mai
bune mijlôce tehnice și fiind bine asortat cu tot
felul de caractere de litere din cele mai moderne
este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce
comandă cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

BILANȚURI.

STATUTE.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.

FOI PERIODICE.

Couverte, in toță mărimea.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

ANUNȚURI.

BILETE DE ÎNMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul
tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în eta-
giul, înderept în curte. — Prețurile moderate. —
Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.